

MENS & DIER

Euthanasie van dieren
met gedragsproblemen

Wel of geen antibiotica bij
krab- en bijtincidenten door
hond en kat?

Improving biodiversity in the
EU through policy: Greening
direct payments

De rol van de dierenarts
in Europese politiek

Zeker van je zaak: wel of
niet je huisdier
verzekeren?

Colofon

Studievereniging Hygieia

Bestuur

Voorzitter:	Patricia Reuver
Secretaris:	Josephine Schipper
Penningmeester:	Ruben Mulders
Vicevoorzitter:	Lieve Klomp
Commissaris PR & Sponsoring:	Jolien Paulussen
Assessor:	<i>Deze functie wordt momenteel vervuld door de rest van het bestuur.</i>

Redactiecommissieleden

2022-2023
Lieve Klomp
Lisanne Donkervoort
Lisa Buren
Ursula Bergwerff

Commissies

Redactiecommissie
Volksgezondheidscommissie
Dierenwelzijnscommissie
Activiteitencommissie
Symposiumcommissie
Zoobiquity commissie
Milieucommissie
Wafelcommissie
Buitenlandexcursiecommissie

Contact

Email: info@voormensendier.nl
Website: www.voormensendier.nl
Adres:
T.a.v. Studievereniging Hygieia
Yalelaan 1
3584CL Utrecht

Advertenties

Voor informatie kunt u contact opnemen met onze commissaris PR & Sponsoring.
Emailadres: pr@voormensendier.nl

Lidmaatschap

Lidmaatschap is voor studenten het eerste jaar gratis. Hierna kost het ieder jaar 8 euro. Andere geïnteresseerden kunnen vrienden van Hygieia worden. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de commissaris PR & Sponsoring.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Voorwoord Patricia Reuver	4
Een zachte voorjaarswind Lieve Klomp	5
De rol van de dierenarts in de Europese politiek Lisa Buren	6
Commissies Hygieia	11
Zeker van je zaak: wel of niet je huisdier verzekeren? Josephine Schipper	12
Commissies Hygieia	17
Terugblik pathologie avond	18
Commissies Hygieia	19
Euthanasie van dieren met gedragsproblemen Lisanne Donkervoort	20
Wel of geen antibiotica bij krab- en bijtonden door hond en kat? ESCAPP	24
One Health Congres	27
Commissies Hygieia	28
Terugblik lezing dierenwelzijn in het slachthuis	29
Improving biodiversity in the EU through policy: Greening direct payments Lisa Buren	32
Commissies Hygieia	38
Terugblik KNGF Geleidehonden	39
Symposium	42
Partners	43

Voorwoord

Beste Lezers,

Niet al te lang geleden viel er plotseling nog sneeuw uit de lucht en zaten er mogelijk vele van ons met net dat extra dekentje op de bank en die dikke trui aan om wat te besparen op de hoge energierekening. Maar ondertussen begint de natuur langzaam om ons heen uit te lopen en breekt de lente aan. Dat betekent dat het ook weer tijd is voor de eerste halfjaarlijkse editie van het magazine dit jaar! Onze talenten binnen de Redactiecommissie, onder leiding van Lieve Klomp, hebben de inkt weer laten vloeien en hun vingers weer gekraakt om een prachtig magazine voor jullie neer te zetten.

De rode draad van het magazine is natuurlijk One Health. Ook de afgelopen tijd is het weer gebleken hoe belangrijk het is om binnen de verschillende disciplines van mens, dier en milieu samen te werken. De coronapandemie lijkt eindelijk zijn verloop te hebben gehad en mensen kunnen weer genieten van de vrijheid die velen miste. Echter doen zich weer nieuwe ontwikkelingen voor zoals Aviaire Influenza wat niet meer seizoensgebonden lijkt te zijn maar altijd op de loer ligt in ons land. Het blijft dus van belang dat ook wij, als vereniging, ons in blijven zetten om het One Health concept bij de toekomstige professionals onder de aandacht te brengen. Dat wordt door onze commissieleden in deze editie gedaan aan de hand van verschillende artikelen op het gebied van dierenwelzijn, mens- dier relaties, volksgezondheid en de rol de diergeneeskunde in de maatschappij. Wat gebeurt er bijvoorbeeld als die corona puppies onoverkoombare gedragsproblemen hebben ontwikkeld? En als je als gevolg daarvan wordt gebeten? Voor antwoord op dit soort interessante vragen en nog veel meer nodig ik jullie allemaal uit om lekker in het zonnetje te gaan zitten en het magazine erbij te pakken, veel leesplezier!

Alle lof aan de commissieleden van de redactiecommissie, Josephine Schipper en onze gast schrijver Paul Overgaauw van ESCCAP!

Hartelijke groet,

Patricia Reuver

h.t. Voorzitter der Studievereniging Hygieia

Een zachte voorjaarswind

Lieve lezers,

Met trots mag ik, namens de redactiecommissie, de eerste editie van het magazine 'Mens en Dier' van dit jaar overhandigen. De redactiecommissie heeft hard gewerkt aan dit prachtige magazine om het te vullen met creativiteit en interessante artikelen. Zoals altijd staat het thema One Health in dit magazine centraal. In deze editie zullen dan ook veel diverse onderwerpen aan bod komen in het thema van One Health.

Wat doet de EU nu eigenlijk om de biodiversiteit te verbeteren in de agrarische sector? Wat gebeurt er na een bijtincident met een hond? En wanneer heeft een dier dan daadwerkelijk een gedragsprobleem? Daarnaast leren we dankzij het artikel van onze partner ESCCAP meer over het gebruik van antibiotica door krab- en bijtwonden (door mogelijk dieren met gedragsproblemen). Wat is de rol van de dierenarts in de Europese politiek en jawel, het antibioticabeleid? Zo zie je maar weer dat mens, dier en milieu altijd samenkomen. Daarnaast nemen we je mee naar een aantal activiteiten van afgelopen halfjaar. Zo hebben we een lezing gehad over het dierenwelzijn in het slachthuis en zijn we op bezoek geweest bij KNGF Geleidehonden.

Ga lekker zitten in het zonnetje en geniet van dit prachtige magazine, veel lees plezier!

Hartelijke groet,
Namens de redactiecommissie,

Lieve Klomp

h.t. Vicevoorzitter der Studievereniging Hygieia

De rol van de dierenarts in de Europese politiek

Het zal niet de eerste keer zijn dat je op een familie verjaardag gevraagd wordt ‘Dus... hoe zit dat nu met de Oostvaardersplassen/ stikstofcrisis / antibiotica in vlees’ (onderwerp zelf in te vullen). Tja, daar kan je niet een snel, makkelijk antwoord op geven. Als dierenarts is het jouw verantwoordelijkheid belangen af te wegen in diergezondheid, dierenwelzijn, milieu en volksgezondheid.¹ Maar wanneer hier ook politieke besluiten bij komen kijken, wordt dit nog veel ingewikkelder. Nu zijn er ook dierenartsen die juist hier hun werk van maken – het beantwoorden van maatschappelijke vragen en vertegenwoordigen van dierenartsen in politieke vraagstukken. Maar hoe werkt dat nu eigenlijk? In dit artikel ga ik daar wat meer over vertellen.

Lisa Buren, 3de jaar Master gezondheidszorg landbouwhuisdieren en veterinaire volksgezondheid

Hoe raakt een dierenarts betrokken bij politieke vraagstukken?

Als dierenarts word je meestal geraadpleegd als expert op het gebied van diergezondheid; of dat nu op een verjaardag is of in een commissievergadering van een ministerie. In actuele discussies over de manier waarop mens en dier samenleven word je om een mening gevraagd vanuit jouw expertise. Maar een mening geven als dierenarts is toch wat anders dan een behandelplan voorstellen. Zeker wanneer debatteren niet helemaal je ding is en je nog 10 afspraken in de praktijk hebt, kan het best lastig zijn om bij actuele discussies een genuanceerde mening te vormen. Ook als je juist wel een mening hebt over hoe iets aangepakt moet worden, heb je het vaak óf te druk óf weet je niet hoe je zorgt dat dit terecht komt bij de mensen die hier de besluiten over maken. Jou hierbij helpen is onderdeel van de taak van een beroepsgroep zoals de Koninklijke Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD) en Collectief Praktiserende Dierenartsen (CPD). Zij proberen hun leden geïnformeerd te houden over

wat er speelt, vragen hen om input en vertegenwoordigen hun mening vervolgens in overleggen met de overheid en sectororganisaties. Hoe groter hun ledenbestand, hoe groter hun draagvlak en daarmee hun zeggenschap in politiek-maatschappelijke discussies.^{2,3}

Hoe werken dierenartsen samen op Europees niveau?

Veel van deze maatschappelijke problemen spelen niet alleen in Nederland en moeten dus ook op Europees niveau aangepakt worden. Op dit niveau zijn er dus ook dierenartsen die zich met politieke processen bezighouden. Een

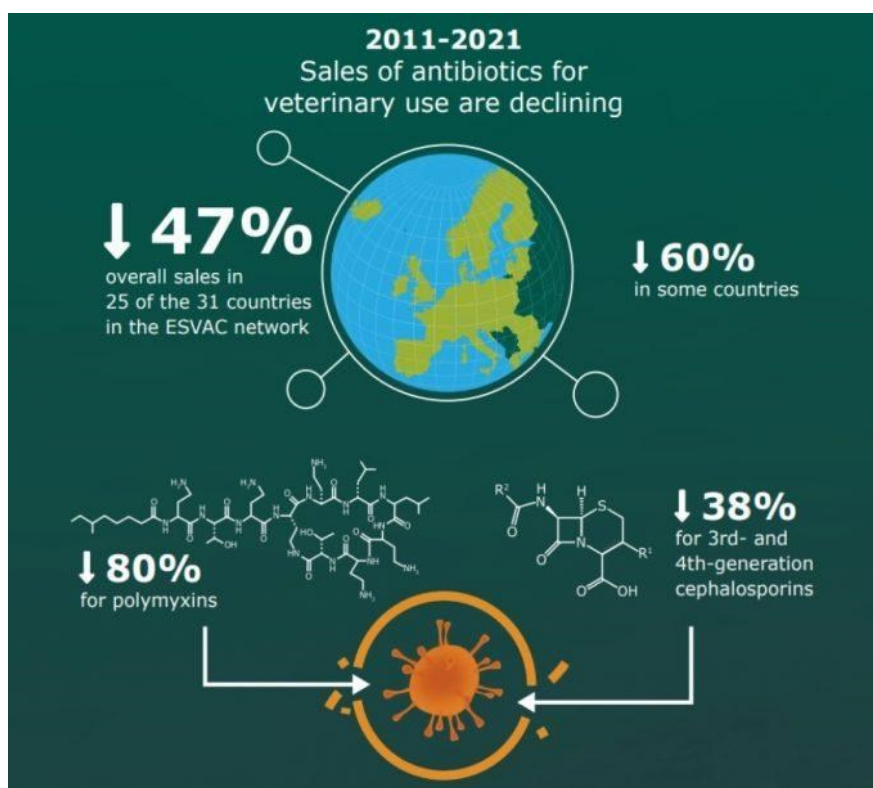

deel van de diergeneeskundige taken heeft een wettelijke verankering, zoals bijvoorbeeld meldingsplicht van besmettelijke dierziekten en handelsakkoorden over dierlijke producten tussen ministeries. Dit gebeurt,

afhankelijk van het onderwerp, direct via afdelingen van de Europese Unie of door instanties die deze functie in opdracht van de EU hebben, zoals de World Organisation for Animal Health (WOAH). Deze rol wordt vanuit overheidsinstanties uitgevoerd en dus niet altijd door een dierenarts.

Toch is het overgrote deel van onderwerpen waar de dierenarts zich mee bezighoudt afhankelijk van de mening van de maatschappij op dat moment. Denk hierbij bijvoorbeeld aan dierenwelzijn, antibioticaresistentie en grootte van veehouderijen. De dierenarts moet hun mening binnen dat debat laten horen als expert. De vertegenwoordiging van de belangen van dierenartsen in Nederland gaat via de KNMvD naar de overkoepelde Europese associaties en federaties die hetzelfde doen.³ Hierin kan Nederland als deelnemende lidstaat onderwerpen aankaarten. De belangrijkste partijen zijn hier de Federation of Veterinarians of Europe (FVE), Federation of European Companion Animal Veterinary Associations (FECAVA), Federation of European Equine Veterinary Associations (FEEVA) en Union of European Veterinary Practitioners (UEVP) (naar internationaal gebeurd weer hetzelfde naar de World Veterinary Association (WVA) en de World Small Animal Veterinary Association (WSAVA)).⁴

Er zijn een aantal manieren waarop zo'n organisatie dat kan doen: in eerste instantie schrijven de interne commissies van de organisatie position statements en policy papers – dit zijn standpunten op basis waarvan campagnes en richtlijnen over bepaalde onderwerpen gemaakt worden (zie figuur 1 voor een voorbeeld). Deze worden openbaar gepubliceerd voor alle geïnteresseerden, zowel de gewone burger als andere belangenorganisaties (bijvoorbeeld Eurogroup for Animals, de Europese Dierenbescherming).^{4,5} Op basis hiervan kan een politicus ook informatie krijgen over het onderwerp en hoe dierenartsen hierover denken, maar vaker is het zo dat medewerkers van bijvoorbeeld de FVE dit actief onder de aandacht van politici moeten brengen. Dit noemen we lobby voeren: door via een eigen netwerk in gesprek te gaan met degenen die invloed hebben op een politiek besluit kan een organisatie zijn standpunten op een politiek agenda brengen. Maar de dierenartsen zijn natuurlijk niet de enigen die dit doen; dit leidt soms tot behoorlijke politieke touwtrek wedstrijden.

Figuur 1: een voorbeeld van een publieke informatiecampaagne over antibiotica gebruik door dierenartsen.

Bron: ESVAC report 2022

Als voorbeeld: veranderingen in antibiotica wetgeving

Hoe gaat het dat er dan uit in de praktijk? Als voorbeeld was er in oktober 2021 een stemming over een motie over antibioticabeleid binnen het Europese Parlement (EP) bedoeld om de huidige wetgeving op antibioticagebruik strenger te maken. Deze motie is voorgedragen door leden van de Europese Commissie (EC) om antibiotica resistentie tegen te gaan door het gebruik van 3e keus antibiotica middelen (polymyxinen en 3^e- en 4^e generatie cefalosporinen) te verbieden voor dierenartsen en enkel nog te reserveren voor humane geneeskunde. De belangrijkste argumenten die hiervoor gebruikt werden waren 1) dat onverantwoordelijk antibiotica gebruik in de diergeneeskunde in de One Health context grote gevolgen kan hebben voor de volksgezondheid, 2) hoewel de meeste EU-landen regelgeving hebben om antibioticagebruik te verminderen, hebben de meeste geen regels om het gebruik te verbieden in de diergeneeskunde, 3) er moet in overweging genomen worden dat het verbieden van bepaalde antibiotica impact kan hebben op dierenwelzijn en volksgezondheid, voor deze middelen moeten alternatieve geneeswijzen gevonden worden omdat hun gebruik niet -essentieel is en 4) wanneer een antibioticum belangrijk is voor humane gezondheid en een hoge resistentie heeft, gaat het belang van de volksgezondheid boven een kleine verhoging in morbiditeit en mortaliteit in de diergeneeskunde.^{6,7}

Deze motie is tot stand gekomen door wetenschappelijke onderbouwing vanuit European Medicines Agency (EMA) en consultatie van het European Centre for Disease Control (ECDC), European Food Safety Authority (EFSA), World Health Organisation (WHO) en de World Organisation Animal Health (WOAH).⁶

Deze inperking van de diergeneeskunde heeft hele duidelijke consequenties voor de diergezondheid en het dierenwelzijn: ernstig zieke dieren die eerst nog wel behandeld konden worden, zou dat na deze motie niet meer behandeld kunnen worden. In veel

gevallen zou dit resulteren in, om ergere lijden te voorkomen, euthanaseren. Bovendien brengt het niet behandelen op termijn ook weer risico's voor de volksgezondheid met zich mee.⁸ Ondanks dat er wel met dierenartsen van de WOAH over deze motie gesproken is, is er door de schrijvers van de motie gekozen deze zorgen naast zich neer te leggen. Huns inziens was het belang van de volksgezondheid hierbij groter dan die van diergezondheid en welzijn.

Figuur 2: petitiecampagne van FVE en FECAVA tegen de motie om 3e keus antibiotica voor dierenartsen te verbieden.

Bron: FVE

Om te zorgen dat deze motie niet aangenomen werd, hebben de FVE en FECAVA samengewerkt aan een petitiecampagne (zie figuur 2). In deze campagne legde zij de consequenties van het aannemen van deze motie uit aan hun achterban (voornamelijk dierenartsen) maar ook de maatschappij in de bredere zin: uiteindelijk zouden de consequentie iedereen direct (bijvoorbeeld een eigenaar van een ziek dier) of indirect (het zien van meer dierenleed) raken. Daarnaast claimden zij dat het wetenschappelijk

Figuur 3: een zitting van het Europees Parlement
Bron: Europees Parlement

onderzoek van de motie onvoldoende naar de rol van de dierenarts keek; zij onderbouwden dit standpunt met wetenschappelijke bewijzen en recente rapportage over de sterke daling in het antibiotica gebruik door dierenartsen sinds 2011. Dit geldt ook voor de middelen waar de motie betrekking op had de polymyxinen en 3^e- en 4^e generatie cefalosporinen (zie figuur 1).⁸⁻¹⁰ Door >230.000 handtekeningen van Europeanen te verzamelen konden zij aan MEPs en andere belangengroepen (in dit geval, artsen die de motie voorgesteld hadden) laten zien dat veel mensen dit een slecht idee vonden.⁸ De stemming over de motie was uiteindelijk best spannend, maar uiteindelijk bleek alle tijd die in het vertegenwoordigen gestoken was niet voor niets te zijn; de motie werd afgekeurd door het EP.¹⁰ Puur door de inzet van partijen als de FVE en FECAVA is er voorkomen dat 3^e keus antibiotica volledig verboden werd voor dierenartsen – hun werk heeft uiteindelijk dus heel veel impact op de dagelijkse praktijk van de dierenarts!

Op grond van de nieuwe antibiotica wet (regulering 2019/6, ingegaan in januari 2022) mag een land inmiddels wel zelf antibiotica reserveren voor humaan gebruik.¹¹ Er was daarnaast ook een tegengeluid vanuit de Groenen partij in het EP: zij vonden juist dat de motie niet ver genoeg ging en dat mensenlevens op het spel werden gezet

door de landbouwlobby die deze motie tegen gingen. In plaats van de huidige motie stelden zij voor dat antibiotica door dierenartsen niet meer als groepsbehandeling mocht worden ingezet om verdere resistentie te voorkomen. Deze motie is toentertijd echter niet met genoeg steun tot een stemming gekomen, maar is in juni 2022 opnieuw ingediend: de discussie staat nu dus op een punt om weer opnieuw te beginnen. Het European Platform for the Responsible Use of Medicines in Animals (EMPRUMA) liet al in een reactie weten dat zij vonden dat de motie gebaseerd is op ouderwetse denkbeelden over de diergeneeskunde en bestaand wetenschappelijk bewijs niet serieus neemt.^{7,10,12} Binnenkort hoor je hier misschien wel meer over...

Referenties

1. FVE. *FVE Code of Conduct*; 2019. Accessed Januari 14, 2023. https://www.fve.org/cms/wp-content/uploads/FVE_Code_of_Conduct_2019_R1_WEB.pdf
2. CPD. Positie en rol. CPD-online.nl. Published 2022. Accessed January 14, 2023. <https://www.cpd-online.nl/over-cpd/positie>
3. KNMvD. Belangenbehartiging. KNMvD.nl. Published 2022. Accessed January 14, 2023. <https://www.knmvd.nl/over-ons/belangenbehartiging/>

4. KNMvD. Internationale partners. KNMvD.nl. Published 2022. Accessed January 14, 2023. <https://www.knmvd.nl/over-ons/internationale-partners/>
5. FVE. About FVE. FVE.org. Published 2022. Accessed January 14, 2023. <https://fve.org/about-fve>
6. European Commission, Directorate-General for Health and Food Safety. *COMMISSION DELEGATED REGULATION (EU) Supplementing Regulation (EU) 2019/6 of the European Parliament and of the Council by Establishing the Criteria for the Designation of Antimicrobials to Be Reserved for the Treatment of Certain Infections in Humans. European Commission (EC); 2021. Accessed January 14, 2023. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=PL_COM:Ares\(2021\)2132280](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=PL_COM:Ares(2021)2132280)*
7. Peseckyte G, Foote N. Parliament sides with Commission to approve controversial new antimicrobials rules. *EURACTIV.com*. <https://www.euractiv.com/section/health-consumers/news/parliament-sides-with-commission-to-approve-controversial-new-antimicrobials-rules/>. Published September 16, 2021. Accessed January 14, 2023.
8. FVE – Federation of Veterinarians of Europe. Banning authorized antimicrobials without scientific evidence will cause animal suffering and will endanger public health. *FVE.org*. <https://fve.org/banning-authorized-antimicrobials-without-scientific-evidence-will-cause-animal-suffering-and-will-endanger-public-health/>. Published August 19, 2021. Accessed January 14, 2023.
9. FVE – Federation of Veterinarians of Europe. Antimicrobial use in animals in the EU almost halved in last 10 years due to strong commitment of the animal health sector. *FVE.org press release*. <https://fve.org/publications/antimicrobial-use-in-animals-in-the-eu-almost-halved-in-last-10-years-due-to-strong-commitment-of-the-animal-health-sector-2/>. Published November 22, 2022. Accessed January 14, 2023.
10. Holmgaard Mersh A. Health brief: The AMR saga continues. *EURACTIV.com Health Hub*. <https://www.euractiv.com/section/health-consumers/news/health-brief-the-amr-saga-continues/>. Published June 20, 2022. Accessed January 14, 2023.
11. Simjee S, Ippolito G. European regulations on prevention use of antimicrobials from January 2022. *Brazilian Journal of Veterinary Medicine*. 2022;44:e000822. doi:10.29374/2527-2179.BJVM000822
12. Wölken T, Stefani N, Häusling M, Hazekamp A. *MOTION FOR A RESOLUTION on the Draft Commission Implementing Regulation Designating Antimicrobials or Groups of Antimicrobials Reserved for Treatment of Certain Infections in Humans, in Accordance with Regulation (EU) 2019/6 of the European Parliament and of the Council / B9-0327/2022 | European Parliament. Committee on the Environment, Public Health and Food Safety; 2022. Accessed January 14, 2023. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-9-2022-0327_EN.html*

Redactiecommissie

De redactiecommissie brengt twee keer per jaar het Hygieia magazine 'Mens en dier' uit. Als commissielid schrijf je relevante artikelen over One Health. Er zijn veel onderwerpen die aan bod kunnen komen, zoals volksgezondheid, dierwelzijn, voedselveiligheid, wetgeving en milieu komen aan bod. Het is dus een mooie kans om een artikel te schrijven over een onderwerp wat jij relevant en interessant vindt! Daarnaast zijn er geregeld gastschrijvers. Als redactielid kun je ook mensen interviewen of zelfs rondleidingen op bedrijven bijwonen. Kom jij de redactie versterken?

Hygieia editie 05/02
MENS&DIER

De rol van de natuur in
medicin ontwikkeling

Interview met Lonneke
Usseldijk

Paarden als
productiedieren voor
productiedieren

Weidevogel programma's
—Vliegende start! Of blij
met een dode mus?

Volksgezondheidscommissie

De volksgezondheidcommissie is een leuke commissie met een breed scala aan onderwerpen. Alle onderwerpen die te maken hebben met volksgezondheid, of dat nou zoönosen, voedselveiligheid of One Medicine is, kunnen aan bod komen! Je werkt in de commissie samen met een groep studenten en organiseert verschillende lezingen en activiteiten. Enkele die het afgelopen jaar aan bod zijn gekomen of nog gaan komen: welzijn van de dierenarts, veteranen met PTSS, aviaire influenza, pathologie avond en kinderzoönosen.

Zeker van je zaak: wel of niet je huisdier verzekeren?

Bij de aanschaf van een nieuw huisdier is tegenwoordig één van de grote vragen: wel of niet een huisdierenverzekering afsluiten voor *Fikkie*? De laatste jaren is deze zorgstandaard flink toegenomen; de eisen die aan veterinaire zorg worden gesteld, beginnen steeds meer te lijken op de eisen die aan humane zorg gesteld worden^{1,2,3}. Logischerwijs horen bij deze toegenomen zorg-eisen ook bijpassend hogere kosten. In 2017 was zo'n 10% van de Nederlandse huisdieren verzekerd. In Groot-Brittannië was dit in 2015 al rond de 20% en in Scandinavië gaat dit zelfs richting de 75%. Dit zijn behoorlijk grote verschillen^{4,5}. We willen natuurlijk de beste zorg geven aan onze harige vriendjes, maar tegen welke prijs? Niet iedereen beschikt over de financiële middelen om *Fikkie* op eigen kosten door de hele medische molen te halen. In dat soort gevallen zijn huisdierenverzekeringen een oplossing¹. Voor een relatief laag bedrag per maand is *Fikkie* verzekerd en kan je zonder financiële zorgen altijd naar de dierenarts! Toch zit de vork iets genuanceerder in de steel...

Josephine Schipper,
bachelorsdiploma Diergeneeskunde

Wat kost dat dan?

Laten we eerst kijken wat een zorgverzekering voor huisdieren eigenlijk kost. De gemiddelde huisdierenverzekering voor een hond kost per maand ongeveer €22,- (gebaseerd op een basispakket voor een gezonde Beagle van 5 maanden oud bij OHRA, PetSecur, PetPlan en Hema). Per verzekering verschilt de eigen bijdrage (variërend van geen eigen bijdrage tot 50% eigen bijdrage + een vast bedrag per declaratie), de maximale hoeveelheid verzekerde kosten (rond de €3.000,- per verzekeringsjaar) en de aanvullende verzekeringen (vaak per onderdeel rond de €5,-).

Bij al deze verzekeringen dient men wel nog rekening te houden met de kleine lettertjes, op basis van verschillende aanvullende verzekeringen kunnen de gedekte zorgkosten worden uitgebreid. Bij humane zorg maken we in Nederland gebruik van jaarlijks vastgestelde zorgkosten, in de

diergeneeskunde is hier geen sprake van^{6,7}. Dit leidt ertoe dat

de ene kliniek een consult van €20,- euro de norm is en bij een andere kliniek je voor €95,- binnenkomt⁷. Deze prijsverschillen hebben onder andere te maken met de demografie van de klanten. Ook wordt bij elke behandeling een eigen bijdrage van 30-50% verwacht, afhankelijk van welk pakket je kiest (basis, standaard of extra). Zo kan je bijvoorbeeld bij PetSecur voor €4,54 per maand een preventieve verzekering afsluiten voor onder andere vaccinaties, ontvlooiën en ontwormen: dit kost je dan €54,48 per jaar. De kleine lettertjes bij de voorwaarden stellen dan wel dat er per verzekeringsjaar maximaal €60,- wordt vergoed. Ook is

	Basis 17,31	Standaard 24,53	Meest gekozen Extra 32,15
Maximale uitkering p/j	€3.250	€4.000	€6.000
Vrije dierenartskeuze	✓	✓	✓
Werelddekking	✓	✓	✓
Consult en onderzoek	✓	✓	✓
Behandeling bij dierenarts	x	✓	✓

Figuur 1: Een overzicht van de prijzen en verzekeringspakketten bij PetSecur, gebaseerd op een vrouwelijke Beagle geboren in december 2022.

Bron: PetSecur (petsecur.nl)

de diagnostiek en
behandeling van de

parasitaire infectie *Giardia* niet inbegrepen. Verder ben je voor ontwormingskuren gebonden aan een maximaal gebruik (1 kuur per kwartaal). Je kan je afvragen wat de toegevoegde waarde hiervan is, want je hebt dan €6 'winst' als je de preventieve zorg maximaal gebruikt. Hiervoor moet je echter wel elke factuur ondertekend en gestempeld door de kliniek declareren, wat niet altijd even soepel gaat.

Ook worden bij sommige verzekeraars chronische aandoeningen maximaal 6 maanden vergoed; daarna zijn de kosten voor rekening van de eigenaar. Hieronder vallen ook terugkerende aandoeningen (zoals een allergie, epilepsie en artrose). Daarnaast hebben sommige verzekeraars een 'kort' lijstje met 34 uitsluitingen, waar onder andere een patellaluxatie inclusief alle bijkomende gevolgen hiervan. Hier wordt je hond dan niet voor verzekerd. Verder zijn aangeboren of al bekende afwijkingen over het algemeen niet verzekerd. De hoogte van de premie hangt ook af van het ras, de gezondheidsstatus en van de leeftijd van het dier.

Dat voorwaarden van huisdierenverzekeringen misleidend kunnen zijn is geen nieuwe ontwikkeling. Al in 2013 werd de huisdierenverzekering van Kruidvat erop aangesproken dat de reclame in strijd is met de Nederlandse Reclame Code (Dossiernr.

2013/00584). De uiting over niet meeverzekerde onderdelen was een te korte lijst en daardoor misleidend. Ook in 2020 werd er weer een huisdierenverzekeraar op de vingers getikt, Basic Vets (Dossiernr. 2020/00130). Hierin wordt de maandelijkse premie op een potentieel misleidende manier weergegeven, wat wederom in strijd is met de Nederlandse Reclame Code.

Verzekeringen en dierenwelzijn

Toch zijn huisdierenverzekeringen niet per definitie slecht en brengen ze ook positieve ontwikkelingen met zich mee. McDowall *et al.* keken in een review naar de samenhang tussen Social Determinants of Health (SDH) van de mens en het welzijn van gezelschapsdieren⁶. De SDH focussen op de sociale, fysieke en economische factoren die de gezondheid van de mens beïnvloeden. Door socio-economische en omgevingsfactoren is het voor diereigenaren soms moeilijk om het dierenwelzijn te waarborgen. Onderzoek toont aan dat bij een toegenomen menselijk welzijn het dierenwelzijn meestal ook toeneemt. De economische stabiliteit van een huisdiereigenaar wordt als een van de belangrijkste SDH beschouwd; onder dit domein valt zowel het inkomen als de tijd die een eigenaar over heeft om voor het dier te zorgen. Hier zijn verschillende mogelijkheden, een laag inkomen hoeft namelijk niet per definitie gelijk te staan aan slechte zorg. Als iemand bijvoorbeeld met een handicap thuis zit, waardoor diegene niet kan werken, maar wel heel veel tijd heeft om

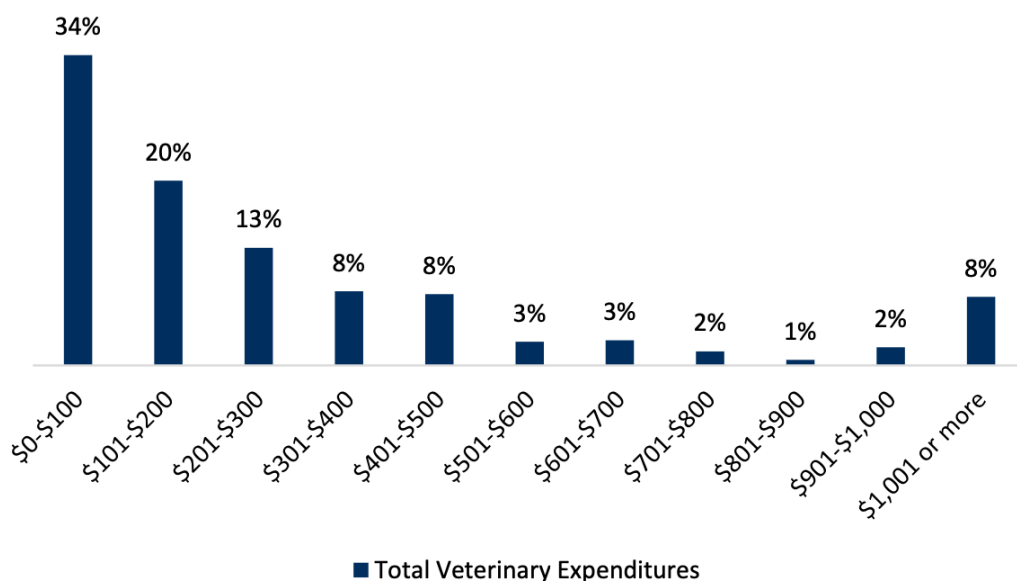

Fikkie te dwangvoeren als *Fikkie* niet eet, kan men uitstekende zorg leveren. Figuur 2 geeft een overzichtelijke weergave van de potentiële gevolgen van verminderde SDH of het welzijn van gezelschapsdieren. Vooral domein 3 is een onderdeel wat middels het afsluiten van een huisdierverzekering het dierenwelzijn kan verbeteren. Als de eigenaar niet voldoende geld heeft om acute spoedzorg voor een huisdier op te kunnen vangen, is een verzekering daar een goede oplossing voor⁶. Voor een vast bedrag per maand wordt een (groot) deel van de acute zorg vergoed.

Één van de grootste factoren voor een eigenaar om niet naar een dierenarts te gaan is omdat er geen geld voor is. Ook als de eigenaar wel naar de dierenarts gaat, belemmeren economische limieten van diereigenaren de dierenarts soms van het leveren van de beste zorg. Dit leidt tot euthanasie bij dieren die in sommige gevallen nog een goede kans hadden gehad. Een voordeel van je dier wel verzekeren is dat je dit effect tegengaat. Een onderzoek naar hoeveel geld een Amerikaanse diereigenaar gemiddeld uitgaaf per jaar vond dat huisdiereigenaren meer onderzoeken laten doen en verder gaan in de zorg voor hun dier wanneer zij verzekerd zijn². Het *aantal* bezoeken aan de dierenarts wordt echter niet beïnvloed door het al dan niet hebben van een huisdierenverzekering. Een belangrijke *side note*

hierbij is dat er verschillende andere drijfveren waren die een invloed hadden op het uitgeefgedrag van eigenaren.

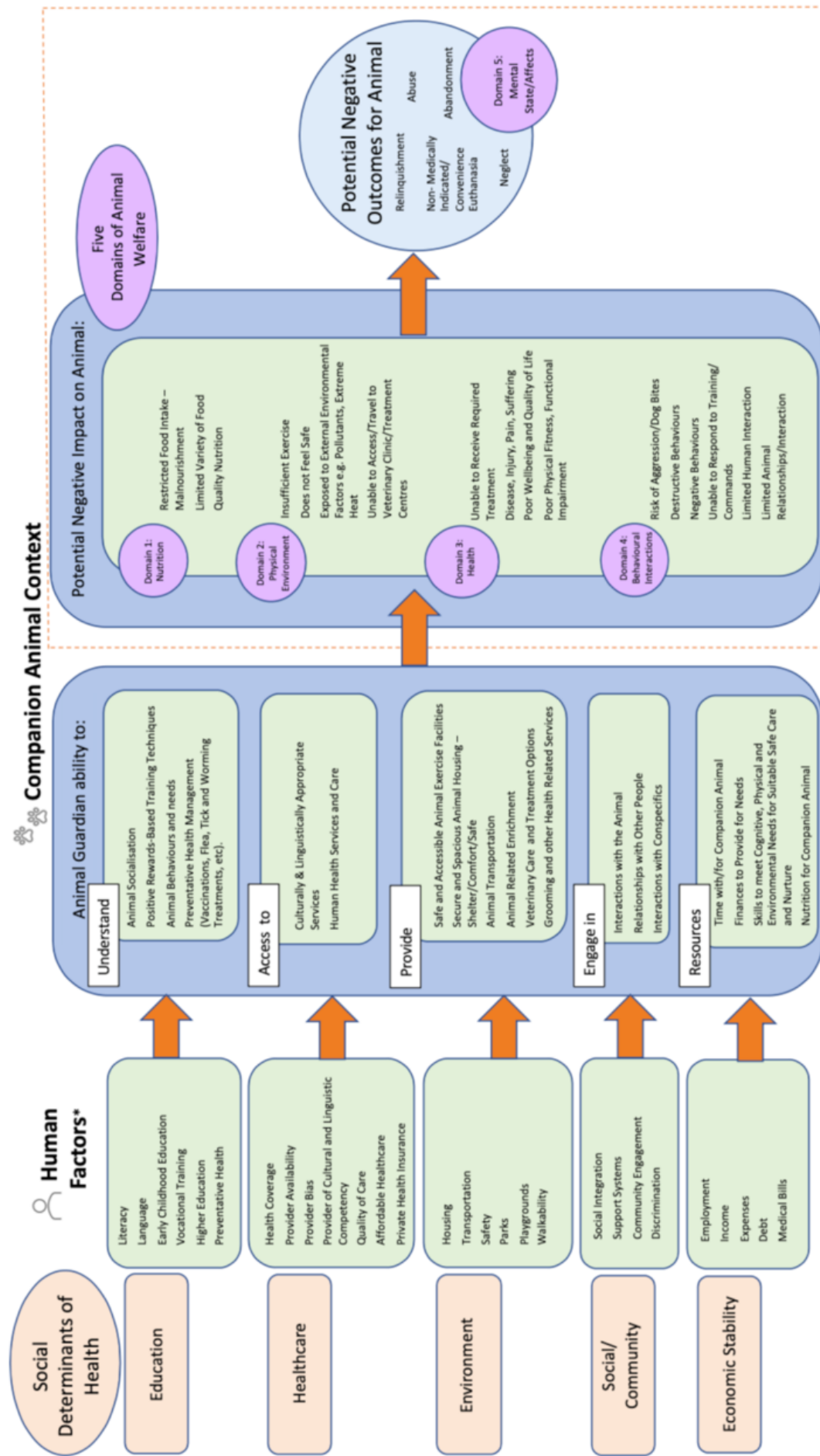
Eigenaren met een inkomen hoger dan \$55.000/jaar gaven op jaarbasis gemiddeld \$164,- meer uit dan eigenaren met een lager inkomen. Ook hangt het af van wat een eigenaar überhaupt al uitgeeft aan de verzorging van het dier; als de eigenaar veel geld stopt in andere aspecten van de zorg van het dier, kan dit worden verschoven naar medische zorg. Daarnaast speelt de emotionele relatie met het dier een grote rol. Toch heeft een huisdierenverzekering invloed op de uitgaven. Hierbij zijn de specifieke polisvoorwaarden nog niet meegenomen, denk hierbij bijvoorbeeld aan de eigen bijdrage. Dit kan wel nog een impact hebben op de hoogte van de uitgaven².

Figuur 3: Overzicht van de jaarlijkse uitgaven aan de dierenarts in Amerika²

Figuur 2: De 5 domeinen van de Social Determinants of Health die het welzijn van het huisdier potentieel negatief kunnen beïnvloeden

Bron: verzekerjehuisdier.nl

Conclusie

Er zijn voor- en nadelen aan het verzekeren van je huisdier. Mocht je je eigen huisdier willen verzekeren is het zaak om de polisvoorwaarden heel goed uit te pluizen en goed te kijken of alle operaties en medicijnen worden vergoed (bijvoorbeeld Apoquel, een prijzig middel, of orthopedische ingrepen). Niet iedere verzekering is financieel even voordelig.

Wees je als dierenarts ervan bewust dat je een grote rol speelt in het beslisproces van de eigenaar² en ga hier dan ook voorzichtig mee om: bespreek met de eigenaar wat de mogelijkheden zijn binnen de verzekering.

Referenties

1. Becker M, Volk H, Kunzmann P. Is Pet Health Insurance Able to Improve Veterinary Care? Why Pet Health Insurance for Dogs and Cats Has Limits: An Ethical Consideration on Pet Health Insurance. *Animals (Basel)*. 2022;12(13):1728. doi:10.3390/ani12131728
2. Williams A, Williams B, Hansen CR, Coble KH. The Impact of Pet Health Insurance on Dog Owners' Spending for Veterinary Services. *Animals (Basel)*. 2020;10(7):1162. doi:10.3390/ani10071162
3. Vegterlo A. Hondje ziek? Kassa! Februari 20 , 2016. . <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/02/20/hondje-scannen-kassa-1590041-a510924>
4. Consumentenbond
5. verzekerehuisdier.nl
6. McDowall S, Hazel SJ, Chittleborough C, Hamilton-Bruce A, Stuckey R, Howell TJ. The Impact of the Social Determinants of Human Health on Companion Animal Welfare. *Animals (Basel)*. 2023;13(6):1113. doi:10.3390/ani13061113
7. Van Erven Dorens P. Grote prijsverschillen bij dierenartsen. *Telegraaf* May 20, , 2019. . <https://www.telegraaf.nl/financieel/3616254/grote-prijsverschillen-bij-dierenartsen>

Dierenwelzijnscommissie

De dierenwelzijnscommissie is de commissie met de grootste passie en liefde voor dieren! Wij focussen ons op het organiseren van kritische of inspirerende activiteiten op het gebied van dierenwelzijn, diergedrag en mens-dier relaties. Dit is natuurlijk erg breed en dat zie je ook terug in onze

activiteiten! Onze missie is om vanuit een wetenschappelijk of ethisch

perspectief het bewustzijn binnen diergeneeskunde op deze gebieden te vergroten.

Voorbeelden van onderwerpen zijn huisvestingssystemen, trainingsmethoden, dierenmishandeling,

slachthuizen, euthanasie en andere perspectieven op

dierenwelzijn. Wij proberen vaak sprekers van andere

disciplines te betrekken omdat dierenwelzijn ook in andere

vakgebieden een belangrijke rol speelt. Na een periode van alleen maar online activiteiten, mogen we eindelijk weer fysiek!

Super leuk! Wel proberen we regelmatig nog online en hybride

activiteiten te organiseren, juist omdat we op deze manier

toegankelijker zijn voor de bezoekers van onze lezingen. Heb

jij net zo'n groot hart voor dieren en heb jij een goed idee

voor een lezing? Voel je altijd vrij je ideeën met ons te delen

door te mailen naar dierwelzijn.hygieia@gmail.com.

Symposiumcommissie

De Symposiumcommissie organiseert jaarlijks (in het voorjaar) een leuk en leerzaam symposium, waarbij geprobeerd wordt een actueel onderwerp vanuit de verschillende vakgebieden binnen One Health te belichten.

Onderwerpen die in voorgaande jaren aan bod zijn gekomen zijn:

Gezondheid van de Dierenarts,

Emerging Vector-Borne Diseases,

Preventieve Adviezen van de Dierenarts en Het Beste Eten:

Vlees, Vega, Vegan? Tijdens het voorbereiden van het

symposium krijgt iedereen een eigen taak, wat de mogelijkheid

biedt om veel te leren. Samen werken wij

toe naar een dag vol interessante

lezingen en discussies. Lijkt dit jou

ook wat? Meld je dan aan voor de

symposium commissie!

Terugblik pathologie avond met dr. Jaime Rofina

Op dinsdag 21 februari was het weer tijd voor de jaarlijkse pathologie avond onder leiding van Dr. Jaime Rofina. Dit was een zeer geslaagde avond. Nadat we een uitleg kregen over hoe het spel in zijn werk ging, zijn we van start gegaan. We moesten van vijf verschillende zoönoses de symptomen, pathogenese en behandeling koppelen aan het

Geschreven
door:
Yara van
Halteren, lid

juiste agens, en dat in de vorm van een dominospel! Vervolgens moesten de zoönoses nog met elkaar verbonden worden door een rebus op te lossen die te maken had met de zoönose. Zo was bijvoorbeeld schurft omschreven met een spin, graven en parasieten. Er werd tijdens het hele spel fanatiek in elkaars kaarten gekeken en druk overlegd met welke kaart je je tegenstanders zo veel mogelijk dwars kon zitten. Na een spannend spel kon er helaas maar één groepje de winnaar zijn. Voor deze ware experts op het gebied van zoönoses was het een zoete overwinning: Dr. Rofina had heerlijke honingkoeken meegenomen van de bakker. De winnaars waren zo lief om de koeken te delen met de rest waardoor het een zoet einde was van een gezellige en leerzame avond!

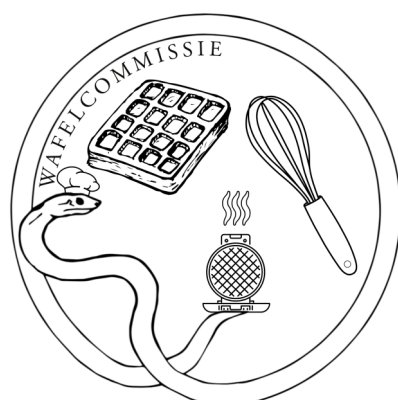

Milieucommissie

De milieucommissie organiseert lezingen over onderwerpen met raakvlakken tussen mens, dier en milieu. Dit omvat onderwerpen zoals luchtvervuiling, antibioticaresiduen die in het milieu terecht komen, duurzaamheid van landbouw en nog veel meer. Een voorbeeld van georganiseerde lezingen zijn lezingen over bosbranden,

fijnstof, ontbossing/palmolie, invloed van medicatieresiduen op het aquatische milieu en duurzaamheid van huisdieren. Er zijn veel mogelijkheden binnen het onderwerp milieu en binnen de commissie ben je vrij om zelf aan onderwerpen te werken voor lezingen die jij interessant vindt. Hierbij mag en kan ook samen gewerkt worden met andere verenigingen zowel binnen als buiten Diergeneeskunde. Oftewel een commissie met veel verdiepmogelijkheden waarbij je ook een klein stapje buiten Diergeneeskunde kunt zetten!

Wafelcommissie

De wafelcommissie dan de ideale plek om jouw baktalent te laten zien! De wafelcommissie van Hygieia zorgt ervoor dat elke week op Warme Wafel Woensdag o.d.z. 'dat breekt zo lekker de week' lekkere warme wafels te verkrijgen zijn in het Hygieia hok. De wafels worden gebakken met

liefde (en wafelmix). De commissie bedenkt elke maand een nieuwe Wafel van de maand! Een speciale wafel met net wat extra ingrediënten om deze net wat lekkerder te maken. Bijvoorbeeld de Pumpkin spice wafel, maar ook red velvet Valentijns wafel, of Cinnamon bun wafel zijn aan bod geweest. Kortom, voor ieder wat wils!

Als je zelf leuke wafel ideeën hebt dan kun je die altijd op een papiertje in het hok in de wafel-ideeën-bus stoppen of mailen naar wafelcommissie.hygieia@gmail.com en de echte bakkers zien we graag terug in de commissie om hun talenten te laten zien!

Euthanasie van dieren met gedragsproblemen

Bijtincidenten met honden zijn regelmatig in het nieuws en zorgen met name op social media voor grote ophef. Maar wat gebeurt er eigenlijk nadat een hond iemand bijt? En wat betekent dat voor mens en dier? Wanneer een hond in Nederland iemand bijt moet de hond een gedragstest doen waarmee wordt bepaald of de hond een risico is, en of de hond nog rehabiliteert kan worden of moet worden geëuthanaseerd. Veel honden die geclassificeerd zijn met hoog-risico komen in het asiel terecht, ongeveer 20-40% van de asielhonden heeft deze classificatie en blijven hierdoor vaak lang in het asiel zitten.² Naast dat het bijtgedrag gevolgen heeft voor de hond, heeft het natuurlijk ook veel gevolgen voor de gebeten persoon. Geschat wordt dat er in Nederland jaarlijks 150.000 mensen worden gebeten door een hond. 1/3 hiervan bezoekt hierna de huisarts en 230 mensen worden in het ziekenhuis opgenomen met complicaties. In 2016 zijn er 45 mensen overleden aan de directe gevolgen van een hondenbeet in Europa, dit aantal stijgt jaarlijks met twee personen.³ Hiervan vinden er 0-2 per jaar in Nederland plaats⁴. In het artikel van Paul Overgaauw in dit magazine wordt er verder ingegaan op de consequenties voor de mens; in dit artikel kijk ik verder naar de gevolgen voor de hond.

Lisanne Donkervoort, Bachelor student Diergeneeskunde

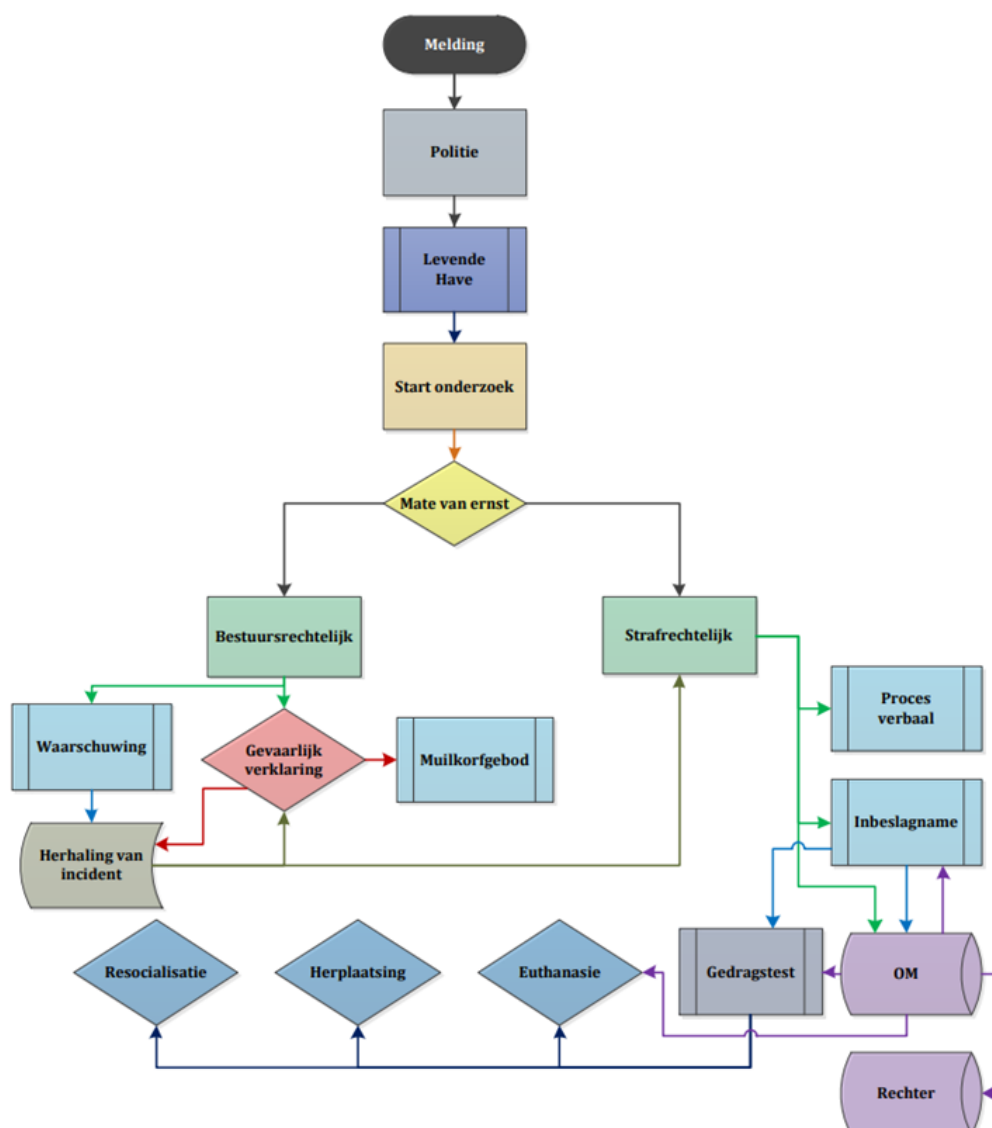
Protocol gevaarlijke hond

Na een bijtincident wordt het protocol gevaarlijke honden geïnitieerd. Dit protocol verschilt per gemeente; in figuur 1 staat een voorbeeld van gemeente Amsterdam. Eerst wordt de ernst van het bijtincident bepaald. Een licht bijtincident is wanneer een hond een andere hond aanvalt en er hierbij sprake is van weinig tot geen letsel. Een ernstig incident is wanneer een hond een mens

aanvalt (met zichtbaar letsel), of een andere hond aanvalt en hierbij ernstig letsel veroorzaakt. Bij een licht incident krijgt de eigenaar eerst een schriftelijke waarschuwing, bij een ernstig incident wordt er meteen een aanlijn- en/of muilkorfgebod opgelegd. Mocht de eigenaar het niet eens zijn met het aanlijn- en/of muilkorfgebod, dan kan deze worden aangevochten. Dit kan door op eigen kosten een gedragstest te laten uitvoeren.

Figuur 1: Flowchar protocol gevaarlijke honden in gemeente Amsterdam

Bron: 193126 (wur.nl)

Mocht hieruit blijken dat de hond niet agressief is, dan kan het gebod worden opgeheven. Mocht de eigenaar het gebod wel respecteren, maar vindt er toch een derde licht incident of tweede ernstig incident plaats, dan krijgt de eigenaar een verzoek om vrijwillig afstand te doen. Pas wanneer deze wordt ingewilligd wordt de hond door de gemeente in beslag genomen. De hond wordt dan gehouden op een geheime locatie waar de gemeente een gedragstest laat doen om een verder besluit te maken over het dier.¹

De gedragstest

Een veelvoorkomende test die wordt gedaan is de Maatschappelijk Aanvaardbaar Gedrag (MAG) test; hierin wordt er gekeken naar hoe een hond reageert op bepaalde situaties, zowel met zijn begeleider als zonder. Op basis van deze uitslag wordt er besloten of de hond hoog risico is en hoe verder te gaan. De test bestaat uit 16 onderdelen, waarvan 8 met begeleider en 8 zonder begeleider. Er wordt specifiek gelet op angstig gedrag en (agressief) bijten. Ernstig angstig gedrag mag in totaal maximaal 9 keer vertoond worden tijdens de test, waarbij maximaal drie keer met eigenaar en maximaal 7 keer zonder eigenaar.

Bijten wordt maar één keer goedgekeurd binnen de test, en dan alleen bij bepaalde onderdelen. Dit zijn de algemene normeringen en deze kunnen nog strenger zijn per ras. Wanneer een hond vaker angst laat zien of vaker bijt dan is de test niet gehaald⁵.

Naast bijtincidenten zijn er ook nog andere redenen om een MAG test te doen:

1. De hond moet worden gekeurd voor zijn stamboek.⁵
2. Honden die in het asiel komen moeten een gedragstest ondergaan.⁶ Wanneer hier een gefaalde uitslag uitkomt dan zijn er nog maar twee mogelijkheden: 1) de hond gaat terug naar het asiel en wordt hier beter gesocialiseerd, op een later moment moet de hond nog een keer de gedragstest ondergaan. 2) De hond wordt geëuthanaseerd. Mocht de hond niet geëuthanaseerd worden dan verblijft de hond vaak lang in het asiel doordat die wel wordt gezien als hoog risico en hierdoor moeilijker te plaatsen is. Hoewel er rehabilitatie plaats hoort te vinden bij deze honden gebeurt dit helaas niet vaak².

Bron: MAG-Test uitvoeringsprotocol — MAG Gedragstest Instituut (magtest.nl)

Plan voor de toekomst

Om bijtincidenten in de toekomst te verminderen en de aanpak en preventie te verbeteren heeft het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een onderzoek laten doen naar de benodigheden voor het effectief aanpakken van bijtincidenten. Dit onderzoek (Pluimakers, Bowen en Fatjo) wees uit dat één van de meest effectieve manieren om bijtincidenten te verminderen de educatie van de eigenaar samen met de hond is. De training bestaat uit een theoretisch deel en een praktisch deel. In het theoretische deel leert de eigenaar over het voorkomen en de gevolgen van bijtincidenten. Daarnaast wordt er ingegaan op het gedrag en het welzijn van de hond. Tijdens het praktische gedeelte zal de eigenaar leren hoe hun hond te trainen, hoe dit helpt in het kader van bijtpreventie en hoe ze de training dagelijks kunnen toepassen. Vóór het praktijkonderdeel moet de hond eerst door een dierenarts worden gezien om alle fysieke redenen van agressie uit te sluiten. Mogelijke fysieke redenen kunnen zijn het hebben van chronische of acute pijn, neurologische aandoeningen, infecties, visuele of gehoorbeperking en nog vele anderen. Deze training kan ook opgelegd worden aan eigenaren van honden die al eerder hebben gebeten om de kans op een nieuw incident te verkleinen.⁸

Conclusie

Bijtincidenten zijn een prevalent probleem in Nederland met gezondheidsrisico's voor de mens en mogelijke welzijnsproblemen voor het dier. Nog te vaak komt het erop neer dat de hond uiteindelijk geëuthanaseerd moet worden. Met

The Safe Dog Project

bron: open.overheid.nl

behulp van betere training voor eigenaren, zeker wanneer de hond al een bijtincident heeft gehad, zou dit getal in de komende jaren naar beneden kunnen gaan, samen met het aantal bijtincidenten.

Referenties

1. Gemeente epe 2018, "7 Februari "-last update, *Protocol gevaarlijk hond*. Available: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR607854>.
2. Wijk, A., Lenders, A., Uhm, D.P.V., Siegel, D., van Nieuwenhuizen, X. & Endenburg, N. 2019, *Hoog-risico honden, een bijtend probleem? Een fenomeenonderzoek naar bijtincidenten en hondengevechten*.
3. Sarenbo, S. & Svensson, P.A. 2021, "Bitten or struck by dog: A rising number of fatalities in Europe, 1995–2016", *Forensic science international*, vol. 318, pp. 110592.
4. Animal Sciences Group van Wageningen, U R 2008, "Hondenbeten in perspectief: een evaluatie van de RAD en aanbeveling voor het terugdringen van bijtincidenten".
5. MAG- Gedrags instituut 2022, , *MAG-test*. Available: <https://magtest.nl/mag-test-uitvoeringsprotocol/>.
6. Dierenbescherming , *Trainen asielhonden*. Available: <https://www.dierenbescherming.nl/dierenasiel/dierenopvangcentrum-vlaardingen/trainen-asielhonden>.
7. KNMvD 2019, *Wat vindt de KNMvD van bijtende honden?*.
8. Pluijmakers, J., Bowen, J. & Fatjo, J. 2019, "The Safe Dog Project: een onderzoeksproject naar de preventie van bijtincidenten".

Wel of geen antibiotica bij krab- en bijtincidenten door hond en kat?

Dit artikel is verzorgd door ESCCAP (www.esccap.eu) en geschreven door Paul Overgaauw.

Wanneer we kijken naar de beroepsrisico's van dierenartsen en paraveterinair in de gezelschapsdierenpraktijk, dan zal het niet verwonderlijk zijn dat krab, bijt en beknelingsincidenten wereldwijd bovenaan de lijst staan. Dat komt ook overeen met een lijst van de infectierisico's, die is opgesteld door de afdeling Veterinaire Volksgezondheid van de Universiteit van Utrecht. Bij gezelschapsdieren gaat het om de bacteriën *Bartonella henselae* (kattenkrabziekte, op de eerste plaats) en om *Pasteurella multocida* (bijt-wondinfectie van zowel hond als kat, derde plaats). De andere infectierisico's in de top 5 zijn papegaaienziekte (*Chlamydia psittaci*) en de via de uitwerpselen verspreide bacteriën *Campylobacter* spp. en *Salmonella* spp. Als het gaat om de vraag of en wanneer het nodig is om preventief antibiotica te krijgen, dan speelt dit vooral bij bijt-wonden en niet bij kattenkrabziekte.

Paul Overgaauw, voorzitter van ESCCAP Europe (European Scientific Counsel Companion Animal Parasites), Dierenarts-specialist afdeling Veterinaire Volksgezondheid IRAS

Bijt-wonden

In Nederland wordt geschat dat er jaarlijks 150.000 personen door honden worden gebeten en hiervan 50.000 medische zorg nodig hebben. Er zijn geen exacte cijfers bekend, omdat een groot deel van de hondenbeten niet wordt geregistreerd. Er worden zo'n 230 slachtoffers opgenomen in het ziekenhuis en gemiddeld is er één dodelijk slachtoffer per jaar. Honden veroorzaken de meeste bijt-wonden (60-90%), gevolgd door katten (5-20%), knaagdieren (2-3%) en de mens (2-3%). Het is niet bekend hoeveel dieren, zoals katten en andere honden, worden gebeten door honden. De laatste jaren lezen we

steeds vaker over bijt-wonden van vechthonden, ook wel hoog-risico honden genoemd. Deze dieren kunnen ernstig letsel toebrengen door onvoorspelbaar bijtgedrag (lage aanvalsdrempel, niet waarschuwen, niet loslaten, schudden) in combinatie met hun bijtkracht (kaakopbouw, formaat, spieren). De overheid heeft in het verleden een overzicht gepubliceerd van 21 hondenrassen, look-alikes en kruisingen met een hoog risico op agressief gedrag. Dit is te vinden in het rapport '*Hondenbeten aan de kaak gesteld*' van de Raad voor Dierenaangelegenheden.

bron: leukoplast.nl

Het spreekt voor zich dat bij dergelijke rassen in de praktijk extra aandacht gegeven moet worden aan bijtpreventie.

Kattenkrabziekte

Kattenkrabziekte bij mensen wordt veroorzaakt door een bacterie, genaamd *Bartonella henselae*. Het is een ontsteking van lymfeklieren die kan ontstaan na een krab, maar ook een beet van (vaak een jonge) kat. Ook het likken van een huidwond kan tot kattenkrabziekte leiden. In Nederland heeft ongeveer de helft van de katten antistoffen tegen *B. henselae* en bij 20% is de bacterie aanwezig in de bek. Vooral vrouwtjeskatten jonger dan 2 jaar kunnen de bacterie bij zich dragen en twee tot twaalf maanden nadat ze zelf besmet zijn verspreiden. De dieren vertonen zelf geen ziektesymptomen en worden besmet via vlooiën.

Hoe vaak de ziekte bij de mens voorkomt, is onbekend. Op basis van laboratoriumonderzoek wordt geschat dat er in ons land minstens 300 tot 1000 gevallen per jaar optreden. Het werkelijke aantal infecties is waarschijnlijk vele malen hoger, omdat men niet naar de dokter gaat of de aandoening niet wordt herkend. Bij mensen met een goede weerstand verdwijnt de infectieziekte vanzelf zonder klachten. Hoogstens worden er wat bultjes in de huid gezien die een korstje krijgen en verdwijnen. Bij een derde van de patiënten kan de ziekte in de eerste dagen tot weken echter gepaard gaan met koorts, hoofdpijn en algemene ziekteverschijnselen. De

lymfeklieren kunnen gaan zwellen en een abces vormen in het gebied waar gekrabd of

gebeten is (lymfeklieren van de hals, oksel of liezen). Als kattenkrabziekte bacteriën in het oog terechtkomen, bijvoorbeeld na het likken in het gezicht of na krabben of bijten, kan er een ernstige ontsteking van de slijmvliezen van het oog optreden. Er kan een abces ontstaan in de lymfeklier bij het oog (Perinauds oculoglandulair syndroom). Bij 2% van de patiënten kan de ziekte leiden tot een hersenvliesontsteking. In zeldzame gevallen kan de lever en/of milt ernstig aangetast worden. Dit komt vooral voor bij mensen met een verlaagde weerstand.

Alleen als lymfeklierzwellen langer dan twee tot drie maanden aanhoudt, de koorts lang duurt of complicaties optreden zoals verspreiding van de infectie, wordt antibiotica voorgeschreven.

Wondinfecties en behandeling

De mondholtes van honden en katten zijn een broedplaats van allerlei bacteriën. Het risico op ontsteken van een bijtwond varieert van 3-18% en is afhankelijk van de diersoort en ernst (diepte) van de bijtwond. Dit geldt voor alle diersoorten, maar bijwonden van vleeseters zoals hond en kat en ook die van ratten geven de meeste en de ernstigste problemen. Honden kneuzen of verscheuren vaak de weefsels waar ze in bijten met grotere, open wonden die aan de buitenlucht blootstaan. Daardoor worden abscessen, in tegenstelling tot de kat, nauwelijks gezien bij een hondenbijtwond. In het verleden waren de adviezen voor artsen om bijwonden met antibiotica te behandelen beperkt en niet altijd even duidelijk. Sinds 2017 is door het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) echter een nieuwe behandelrichtlijn gepubliceerd over bijwonden. Er werd altijd geadviseerd om (bijt)wonden te

bron: gezondheidswetenschap.be

spoelen en te ontsmetten, maar het nieuwe advies luidt om een wond alleen nog te spoelen met lauwwarm, stromend kraanwater en geen ontsmettingsmiddelen te gebruiken, zeker niet als er gehecht moet worden. Naast tetanusprofylaxe wordt bij iedere kattenbeet antibiotica voorgeschreven, evenals bij ernstige bijtonden van andere diersoorten, vooral in het gelaat en van de ledematen en bij personen met verminderde afweer.

Deze laatste groep heeft namelijk een verhoogd risico op een gecompliceerd beloop. Dit zijn bijvoorbeeld personen die een transplantatie hebben gehad, worden behandeld met cytostatica, geen milt meer hebben, lijden aan multiple sclerose, afweer-onderdrukkende medicatie krijgen en een verhoogd risico lopen op een endocarditis of infectie van een gewrichtsprothese.

Bijtonden worden in principe niet gehecht in verband met het ontstekingsrisico, tenzij dit risico laag wordt ingeschat, er een cosmetisch belang is (denk aan bijtonden in het gezicht) en wanneer de wond binnen 8 uur gesloten kan worden.

Preventie

Veel bijt- en krabwonden zijn te voorkomen door goed op te letten op het gedrag van een hond of kat die wordt aangeboden in de praktijk. Ook het vragen naar eventueel aanwezig agressief reageren tijdens de anamnese kan problemen voorkomen. Laat katten niet aan huidwondjes of in het gezicht likken. Betrach goede hygiëne na een beet of krab (goed wassen van de huid of wond met water en zeep) kan infectie voorkomen. Belangrijk is om eigenaren te adviseren om vlooiënbestrijding toe te passen bij katten in het kader van de volksgezondheid. Mensen met een verminderde weerstand wordt afgeraden met (jonge, speelse) katten om te gaan of om extra voorzichtigheid te betrachten.

ESCCAP

EUROPEAN SCIENTIFIC COUNSEL COMPANION ANIMAL PARASITES®

One Health Congres

17 MEI 2023 15.40-21:45
€3,- INCLUSIEF DINER

ZORG IN EEN VERANDEREND KLIMAAT

o.d.z. Dat kan duurzamer!

3 lezingen en One Health Game
Androclusgebouw, collegezaal C.101

Buitenlandexcursiecommissie

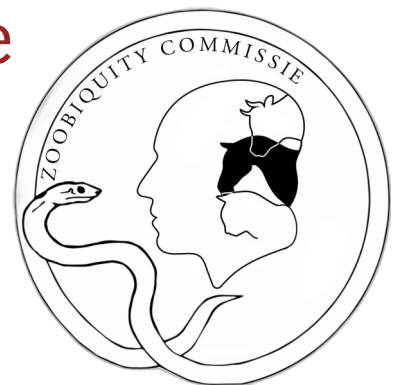

Deze nieuwe commissie organiseert elk jaar een gezellige, interessante en leerzame reis voor de studenten. De commissieleden bedenken de locatie en regelen het vervoer, verblijf en allerlei activiteiten. Afgelopen jaar ging de allereerste reis naar Praag! Dit jaar gaan we naar het mooie Londen.

Zoobiquity commissie

De Zoobiquity commissie organiseert het jaarlijkse Zoobiquity congres in september. Dit is een congres over de raakvlakken en de verschillen tussen de humane geneeskunde en de diergeneeskunde. Met verschillende duolezingen, een rondleiding en een verassende lezing, is dit een zeer leerzame dag voor zowel studenten als professionals. Als jouw interesse naast de diergeneeskunde ook bij de humane geneeskunde ligt, is het een zeer leuke ervaring om via deze commissie in contact te komen met artsen en andere professionals. Ook leer jij hoe jij een groot evenement zelf organiseert. De dag zelf vindt regelmatig plaats in een dierentuin, waar dan ook door dierentuin dierenartsen een klinische rondleiding wordt gegeven. De Zoobiquity commissie start in oktober, na de ALV, en heeft een jaar om dit grote congres voor te bereiden. Dit hoeven wij gelukkig niet helemaal alleen te doen. Het Kennisnetwerk Zoönosen Midden-Nederland, dat het congres voorheen organiseerde, ondersteunt ons bij de organisatie. Als commissie kun jij zelf invulling geven aan de onderwerpen die er op dit congres besproken worden. Interessante onderwerpen van de voorgaande jaren waren, onder andere, Topsportgeneeskunde, Alzheimer, Mammacarcinomen, Mishandeling en Voortplantingsgeneeskunde.

Terugblik lezing dierenwelzijn in het slachthuis

Op 13 maart 2023 kwamen Kitty de Vries en Frederieke Schouten van de organisatie Caring Vets voor ons naar de faculteit om een lezing te geven over dierenwelzijn in het slachthuis. In eerste instantie denk je bij het woord “slachthuis” misschien niet ook gelijk aan dierenwelzijn, de dieren die daar komen lopen immers niet meer de deur uit.

Echter wordt er juist ook op deze locaties stilgestaan bij het welzijn van de dieren. Dit staat vastgelegd in de Europese wetgeving artikel 3 VO 1099/2009 waarin wordt benoemd dat er bij het doden van dieren en de daarmee verband houdende activiteiten voor gezorgd moet worden dat hun elke vorm van vermijdbare pijn, spanning of lijden wordt bespaard.

In het gehele slachtproces zijn er een aantal belangrijke punten waarop dierenwelzijn gewaarborgd kan worden maar dit juist ook mis kan gaan. Het eerste moment is het transport van de dieren vanaf de boerderij naar het slachthuis. Niet elk dier is voor transport geschikt, bijvoorbeeld dieren die kreupel zijn, een prolaps ani hebben of col-lumfracturen zijn veel voorkomende gebeurtenissen. Ook tijdens het transport moet er rekening gehouden worden met het welzijn van de dieren, zo mag de buitentemperatuur bij hoefdieren niet boven de 35 graden stijgen. Eenmaal aangekomen op het slachthuis is een van de grootste stress veroorzakende factoren, waarbij het welzijn dus in het geding kan raken, de manier waarop de dieren gehouden, opgedreven en tot slot bedwelmd worden. Idealiter zouden de dieren niet te lang op het slachtproces moeten wachten en zouden zij rustig opgedreven moeten worden, gebruikmakend van hun natuurlijke “flight zone”. Ook zouden de dieren zo lang mogelijk in een groep moeten kunnen blijven totdat het moment is aangebroken dat zij worden bedwelmd en verbloed. Het bedwelmen kan op verschillende manieren gebeuren en afhankelijk van het dier waarmee je te maken hebt is er een meest gunstige methode. Voor varkens zou dit elektrocuteren zijn in tegenstelling tot CO₂-bedwelming wat veelal wordt gebruikt.

Geschreven door:
Patricia Reuver

h.t.. Voorzitter der
Studievereniging Hygieia
h.t. Voorzitter
Dierenwelzijnscommissie

Helaas gaat het slachtproces in de praktijk niet altijd op de meest ideale manier met dierenwelzijn in het oogpunt. De veehouders hebben er belang bij dat al hun dieren mee gaan op transport en slachthuizen hebben bepaalde quota die zij willen halen, wat een tijdsdruk zet achter het proces. Dit resulteert erin dat er soms dieren op transport worden gezet die daar eigenlijk niet horen, dieren tijdens transport toch hittestress ervaren en er soms minder diervriendelijke methodes worden gebruikt om de dieren sneller te kunnen opdrijven of bedwelmen. Het woord “onvermijdelijk” in de regelgeving geeft veel ruimte voor interpretatie, want is nou echt de grens van onvermijdelijk?

Als toeziend dierenarts is het jou taak om deze regelgeving te waarborgen. Echter kan het verschil in belangen bij de betrokken partijen nog wel de nodige druk op jou uitoefenen om toch de grenzen van het kunnen op te zoeken. Dit is een van de uitdagingen waarin je, binnen deze tak van het beroep, voor komt te staan.

Al met al kan er geconcludeerd worden dat dierenwelzijn wel degelijk een belangrijk aspect is binnen een slachthuis maar dat hier ook nog iets op valt te behalen in de praktijk. Op het moment wordt er hard gewerkt aan nieuwe, mogelijk aangescherpte, wetgeving op dit gebied vanuit de EU. Het was een erg geslaagde avond met zowel gepassioneerde aanwezigen als sprekers die ons zeker genoeg hebben gegeven om bij stil te staan als toekomstig dierenartsen.

Wij bouwen vertrouwen in de Agrifoodsector

Met audits, controles, monsternames, projectmanagement en kwaliteitssystemen creëren wij vertrouwen in de agrifoodsector, van akkerbouw tot supermarkt.

Wie beslist of vlees of eieren het Beter Leven Keurmerk krijgen?

Kiwa VERIN!

Wil jij werken of stage lopen bij een bedrijf dat zorgt voor vertrouwen in de markt?

Neem direct contact op via +31-088 998 43 71 of POadministratie@kiwacmr.nl
of bezoek www.kiwaverin.nl.

Improving biodiversity in the EU through policy: Greening direct payments

One of the big negative externalities of intensive agriculture is biodiversity loss. As a result, biodiversity has been rapidly declining worldwide; species loss can take whole ecosystems down with it. The European Union (now the 'EU') is trying to turn this tide through environmental and climate goals. With almost half of the EU area being farmland, agriculture has a large role in achieving these goals ¹. As part of the Common Agricultural Policy (now 'CAP'), the EU has paid direct subsidies to farmers for decades. The CAP has, however, been under criticism for not limiting the negative effects of agriculture. In the Lisbon Treaty of 2007, the EU agreed to include environmental protection in all its policies. For the CAP reform in 2013, meant including the 'green direct payment' or 'Greening' (now 'Greening') in the existing framework. Farmers were to be rewarded financially for activities that improved biodiversity, independent of their farm's production (a decoupled income support). By this, biodiversity would have to increase through changing land use type and intensity. In this, biodiversity protection was considered a positive non-commodity output of agriculture. The EU spent €12 billion per year on Greening: 30% of all CAP direct payments or almost 8% of the total EU budget. Farmers have submitted claims since 2015, but the results have been minimal based on the audit by the European Court and several studies following this assessment. It is estimated that only 5% of the farmland changed due to Greening and the policy was considered no different from existing price support schemes ^{2,3}. Could this unintended outcome of policy have been avoided in hindsight? In this article, the impacts of Greening on biodiversity between 2015-2020 are analysed based on their cost efficiency through an estimation of the annual transfers, distortionary costs, and transaction costs as part of the total costs per year, to see what lessons can be learned for future 'green' policies aimed at improving biodiversity.

this

Lisa Buren, 3de jaar Master
gezondheidszorg landbouwhuisdieren en
veterinaire volksgezondheid

Goals and design of the Greening direct payments

Greening was obligatory; non-compliant farmers were reduced on their greening payment and in some cases, the national government added administrative penalties ^{2,4}. Farmers

were eligible for Greening payments if they implemented the following three practices, if applicable to their situation:

1) Crop diversification; at least two types of crops need to be held on farms with 10-30ha of arable land. For farms with >30ha, three types need to be held, with the main crop not covering more than 75% of the land.

2) Maintaining permanent (sensitive) grassland; this land has not been seeded for at least five years and is set aside for carbon sequestration and/or protecting biodiversity. This can be a max 5% of the reference area, and the minimal amount is set by the member state (now 'MS').

3) Equipping 5% of arable land with specific types of vegetation to benefit biodiversity, also referred to as 'Ecological Focus Areas (EFAs)'; this is the case for farmers with more than 15ha of arable land; the options in crops given to farmers for this vary per MS.

Exemptions were made, most commonly for farms under the small farmer's scheme or organic farmers (the latter receiving the greening payment automatically).

Alternatives were possible on a national basis if these

practices did not also benefit from

income support and/or other rural development funds¹. The policy targets of Greening were not quantified, making it hard to assess what goals have been achieved and what their impacts on biodiversity were. This was partly not possible either, due to the multitude of actors at play: biodiversity is hard to measure as it is currently unknown what the baseline for each ecosystem is².

Effects of the Greening direct payments on biodiversity since 2015

The change in farming practices needed to impact biodiversity was not a direct policy aim. This meant that especially the livestock sector, associated with the most negative effect on biodiversity, was given little incentive to change its practices and outcome effects for biodiversity were limited from the outset. In practice, only 24% of farms in the EU had at least one Greening obligation, but together they held 73% of the EU farmland (see fig 1). The EU

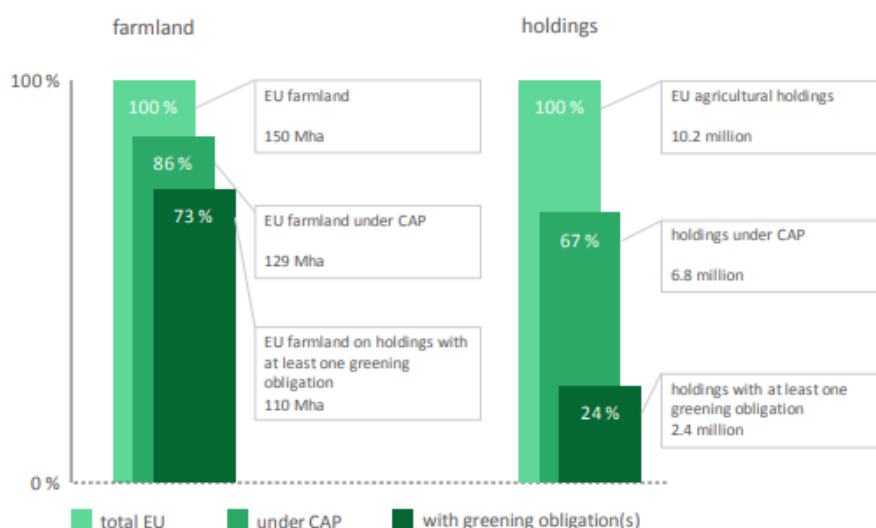

Figure 1: Greening obligations apply to the minority of EU holdings, but they represent the majority of EU farmland

Source: ECA based on the European Commission's data (without France — data not submitted)²

Commission measured the success of Greening just by farmland impact, leading them to grossly overestimate the impact on the entire sector ^{2,5}.

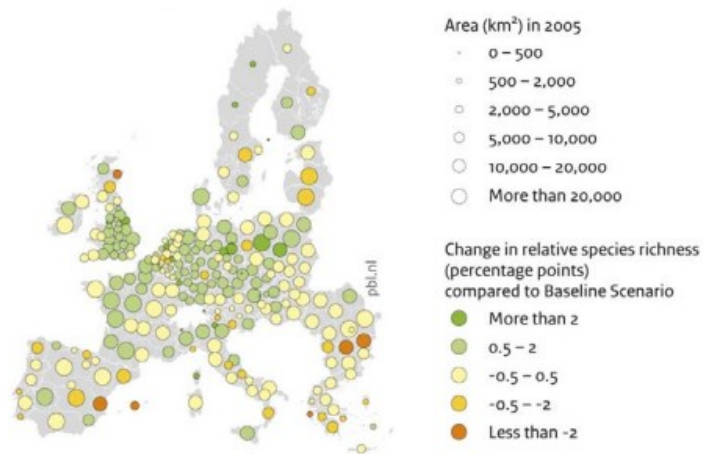
On top of this, the obligations chosen by the EU Commission were scientifically dubious at best, and open to loopholes through overlap with existing laws and regulations in the good agricultural and environmental conditions of land (GAECs) and statutory management requirements (SMRs) ^{2,5,6}:

1. The positive effects of crop rotation on biodiversity are well-documented and already part of the GAEC. However, for practical reasons, the Commission replaced this in Greening with crop diversification, which does not give the change in crops between years needed to limit soil depletion. Most arable farmers already grew three or more crops, totalling only 2% of EU arable areas being affected by Greening.
2. Converting existing farmland to permanent grassland works considerably slower than protecting existing grassland, as the ecosystem needs time to reclaim it. This can only happen if it is properly managed, but since Greening did not include this, the actual increase in species richness was limited.
3. For the two most common EFAs, catch crops and nitrogen-fixating crops, biodiversity benefits are limited. Aside from this, the management practices of the EFAs also affect their impact on biodiversity; land lying fallow will not improve on its own. Many MSs do not implement practices that make EFAs environmentally effective. It was estimated that only 2,3-4,6% of the total farmland had been set aside as EFAs due to Greening. Relative species richness on a regional level was expected to either increase between 0,5-2% or decrease by -0,5% based on the impact assessment scenario of 5% set aside of arable land (see fig 2). As the total set-aside turned out to be less, the effect on biodiversity was even less

than predicted in practice.

As a result, obligations 1 & 2 together account for changes to farming practices in 2% of EU farmland, and obligation 3 for 3%. This is almost exactly what the impact assessment for Greening predicted before its implementation. Alongside this, as a positive outcome, Greening gave an average farmer income increase of 1% and may have motivated farmers to generally think and act in a more environmentally friendly way ^{2,3,7}.

Effects of greening measures (Pillar I) on relative species richness of agricultural land, 2020

Source: Derived from the 'Greening scenario' minus 'moderate shift measures' from Van Zeijts et al. (2011). Changes are mainly caused by net 5% ecological set-aside of arable land.

Figure 2: Derived from⁵; the impact of 5% set-aside of arable land on relative species richness in the EU.

The cost efficiency of Greening direct payments

The cost efficiency of greening can be estimated by the method used by the OECD to predict the costs of agricultural policies. As Greening is intended to be a targeted policy, the total cost is the sum of the intended transfers (Y), unintended transfers to recipients who do not give the desired output (Z), deadweight loss due to transfers not reaching beneficiaries (DWL), additional costs of de-linkage of the non-

commodity from production (K), policy-related transaction costs (PRTC) and the marginal cost of taxation (MCT). To get an impression of cost efficiency, $Y/C \cdot 100\%$ needs to be calculated⁸. For

estimation, figures for 2019 have been used as much as possible. The summary of the cost estimation is given in fig. 3:

already implemented under GAECs and SMRs to comply without additional effort. Only one MS made additional restrictions to prevent this. Of those who received direct payments for their claims, 65% were fully exempt from Greening obligations^{2,3}. This is €8060,4 million (Z) per year. The other 35% would be (Y) at €4340,28 million.

- DWL: due to the targeted nature of the policy, this can be assumed to be close to 0.⁸

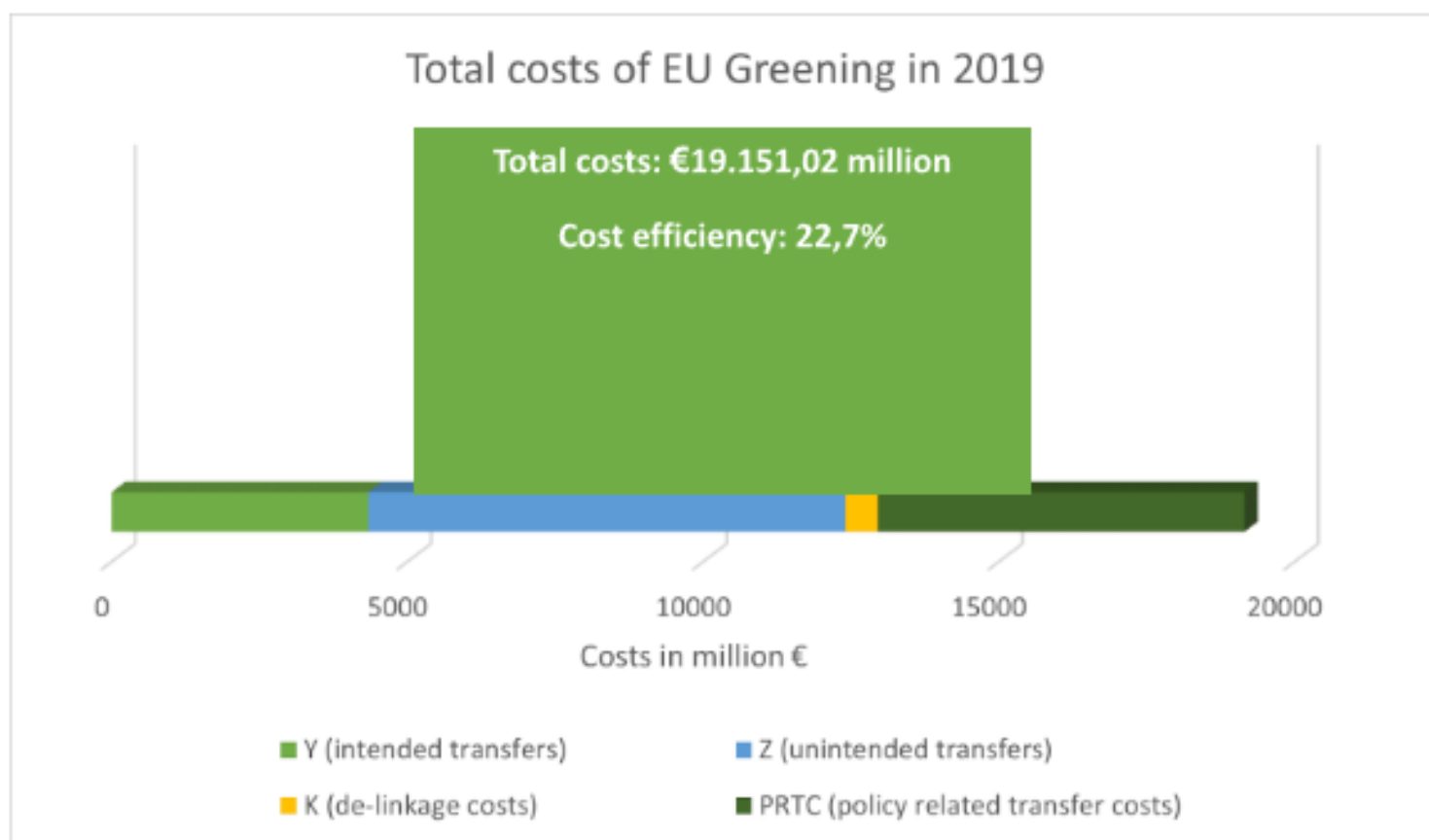

Figure 3: Summary of the estimation of the total costs of EU Greening in 2019. DWL and MCT are assumed to

- Y & Z: Total CAP in the period 2014-2020 had an average of €63,8 billion per year. In 2019, CAP Pillar I direct payment expenditures for EU-28 (including the UK) were €41.335,6 million (65% of all CAP expenditures that year). Greening was 30% of all direct payments under CAP: €12400,68 million⁹. In the implementation, MSs often chose options
- K: in the case of Greening, the non-commodity produced is biodiversity protection. The impact assessment preceding the implementation estimated that the average costs for the farmer with more demanding requirements would be €30/ha. The total amount of EU farmland with Greening obligations was 110Mha (see fig.1)². This would make (K) €3300 million for the entire policy period. Assuming

that these costs were evenly spread over the policy period, in 2019, it would have been €550 million.

- PRTC: for a targeted, decoupled payment such as Greening, the OECD estimates a base value of 50% of transfers made ⁹. This would be €6200,34 million for Greening.
- MCT: Greening is a form of budgetary expenditure that must be funded through taxation of consumers and taxpayers in the EU ⁸. As the budget for Greening is directly derived from the existing budget of the CAP, for this estimation, it will be assumed that tax changes were none to minimal and MCT will be left at 0.

Added up, these estimations make the total costs of the Greening policy in 2019 = 4340,28 (Y) + 8060,4 (Z) + 550 (K) + 6200,34 (PRTC) = €19.151,02 million. This makes the cost efficiency of the policy 22,7%.

Conclusions

Greening contributed very little to the EU's Biodiversity Strategy. Even before its implementation, the impact seemed limited: evidence for the chosen measures was shaky at best, and its legitimacy as an environmental policy was controversial. Nevertheless, implementation continued for political reasons. As a result, substantial funds have been poured into a policy with little to no effect. If the Commission had chosen to listen to scientific evidence, the public spending may instead have been funnelled to something that would have improved biodiversity.

So, what should that look like?

Existing norms such as the GAECs should be a baseline, on top of which further environmental protection can occur. Targets should be specific, easy to understand, and evidence-based to be better addressed locally and given a solid economic basis. A better incentive to change should specifically be given to the livestock sector. To uphold the targets set, MSs should only be able to implement options that can be effective and efficient in achieving set targets.

Under the new CAP 2023-2027, Greening will be altered to reflect more ambitious goals toward a

closing deadline for the European Green Deal. This will be reshaped into so-called 'eco-schemes' ⁷. Whether the EU will have learned its lessons from the failure of Greening to improve biodiversity significantly, time will tell.

This article was originally written as a policy brief for the Wageningen University & Research: 'Impacts of Greening direct payments in the EU on biodiversity between 2015-2020'

References

1. European Commission. Sustainable land use (Greening). Common Agriculture Policy. Published 2023. Accessed February 28, 2023. https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/income-support/greening_en
2. European Court of Auditors. *Greening: A More Complex Income Support Scheme, Not yet Environmentally Effective.*; 2017. Accessed February 28, 2023. https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR17_21/SR_GREENING_EN.pdf
3. Pe'er G, Zinngrebe Y, Moreira F, et al. A greener path for the EU Common Agricultural Policy. *Science* (1979). 2019;365(6452):449-451. doi:10.1126/SCIENCE.AAX3146/SUPPL_FILE/AAX3146_RAWDATA.XLSX
4. Smith F. Mind the Gap: 'Greening' Direct Payments and the World Trade Organization. In: McMahon J, Cardwell M, eds. *Research Handbook on EU Agriculture Law. Vol 1. 1st ed.* Edward Elgar Publishing; 2015:412-436. Accessed February 28, 2023. <https://eprints.whiterose.ac.uk/135610/3/SMITHGreeningandWTO.pdf>
5. Westhoek H, van Zeijts H, Witmer M, et al. *Greening the CAP: An Analysis of*

the Effects of the European Commission's Proposals for the Common Agricultural Policy 2014-2020 .; 2012. Accessed February 28, 2023. <https://www.pbl.nl/en/publications/greening-the-cap-an-analysis-of-the-effects-of-the-european-commission%E2%80%99s-proposals-for-the-common-agricultural>

6. European Commission. *Direct Payments 2015-2021 Decisions Taken by Member States.; 2021. Accessed March 14, 2023. https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2021-07/supplementation-decisions-ms-2021_en_0.pdf*
7. Linares Quero A, Iragui Yoldi U, Gava O, Schwarz G, Povellato A, Astrain C. Assessment of the Common Agricultural Policy 2014-2020 in Supporting Agroecological Transitions: A Comparative Study of 15 Cases across Europe. *Sustainability* 2022, Vol 14, Page 9261. 2022;14(15):9261. doi:10.3390/SU14159261
8. OECD. *Policy-Related Transaction Costs and Policy Choice. OECD; 2007. doi:10.1787/9789264024540-4-EN*
9. Nègre F, Eurostat, European Commission. *The Common Agricultural Policy in Figures.; 2022. Accessed March 16, 2023. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/104/the-common-agricultural-policy-in-figures>*

Activiteitencommissie

De Activiteitencommissie is een van de jongere commissies van Hygieia. We zijn een commissie met enthousiaste studenten van alle jaarlagen en organiseren allemaal verschillende leuke activiteiten. Sommige activiteiten staan vast, zoals de jaarlijkse excursie naar het dierenhotel op Schiphol en de slachthuisexcursie, maar er is heel veel ruimte om helemaal zelf (en met je commissiegenoten) je eigen activiteiten te bedenken en te organiseren als je dat leuk vindt. Soms organiseren we een educatieve

activiteit in het kader van One Health, een andere keer doen we gewoon iets voor de leuk, zoals een karaokeavond of een mokkenpauze. Eigenlijk kan bijna alles, alle ideeën zijn welkom. Heb jij nog een leuk idee voor de Activiteitencommissie? Stuur dan een mailtje naar: activiteiten.hygieia@gmail.com.

Terugblik excursie naar KNGF Geleidehonden

Op dinsdag 14 maart en vrijdag 31 maart zijn wij afgereisd naar het mooie Amstelveen voor een excursie naar KNGF Geleidehonden. Er was veel enthousiasme onder studenten en de inschrijvingen zaten ontzettend snel vol dus met veel energie en vragen gingen we op bezoek. KNGF Geleidehonden is veelal bekend van de blindengeleidehonden maar dit zijn niet de enige soorten honden die zij opleiden. In deze terugblik neem ik jullie mee naar ons bezoek maar eerst vertel ik wat meer over KNGF zelf.

Geschiedenis

KNGF Geleidehonden is opgericht in 1935. Het concept waarbij honden mensen leiden is al honderden jaren oud maar de geleidehond zoals we die nu kennen stamt uit de periode na de Eerste Wereldoorlog. In de WOI werden duizenden soldaten blind door gifgas. De eerste honden die werden gebruikt kwamen uit het asiel pas later kreeg KNGF hun eigen honden en foklijnen. KNGF ging eerst door het leven als NGF, in 1953 kreeg NGF het predicaat Koninklijk van koningin Juliana en werd het officieel benoemd tot KNGF Geleidehonden.

Geschreven door:

Lieve Klomp

h.t.. Vicevoorzitter der
Studievereniging Hygieia

h.t. Voorzitter

Activiteitencommissie

h.t. Voorzitter

Redactiecommissie

Van pup tot pensioen

KNGF beschikt over hun eigen hondenrassen en foklijnen waarmee ze fokken, dit zijn de Labrador Retrievers, Golden Retrievers en Duitse herders en kruisingen van deze rassen. Zo proberen ze de eigenschappen van het ras en karakter te combineren om de meeste geschikte honden te krijgen voor dit bijzondere werk. KNGF bezit over moederhonden die verblijven bij zogenoemde fokgastgezinnen waar de pups ter wereld komen en hun eerste 8 weken verblijven tot ze oud genoeg zijn om bij de moederhond te worden weggehaald en te worden geplaatst in een gastgezin. In het puppypleeggezin verblijven de honden tot ze 14 maanden oud zijn, hier leren ze te socialiseren en krijgen ze de basis commando's aangeleerd. Het is belangrijk om te vermelden dat deze puppy's juist niet naar een zogenaamde puppytraining gaan want het eerste wat ze daar leren is naast de eigenaar te lopen terwijl het voor

(blinden)geleidehonden juist heel belangrijk is om voor iemand te kunnen lopen. Daarnaast mogen de puppy's bijvoorbeeld ook niet zwemmen of eten van de grond. Je moet bedenken dat deze honden overal mee naar toe gaan, als ze opeens in de sloot springen en daarna nog mee moeten naar kantoor dan is dat natuurlijk niet zo handig. De puppypleeggezinnen worden begeleid door instructeurs vanuit KNGF. Na 1 jaar in het puppypleeggezin begint het dan echt, de honden gaan naar "school" in Amstelveen, waar wij op bezoek zijn geweest. Op school wordt eerst gekeken waar het talent van de hond ligt: is de hond geschikt als blindengeleidehond of juist meer als autismegeleidehond of buddyhond? Daarnaast ondergaan de honden ook een medische test, alleen als de honden volledig gezond zijn gaan ze het trainingstraject in. Aan het eind van de opleiding wordt er gekeken welke cliënt het beste past bij de hond, een baasje die langzaam loopt en een hond die juist wat snel gaat; dat wil je niet hebben. Als er een ideale match is gevonden is er nog een instructieperiode. De cliënten verblijven dan twee weken intern in Amstelveen samen met hun hond op een kamer. Vanuit de instructeurs worden ze zo samen begeleid om een goed werkend team te vormen en leren de cliënten voor de hond te zorgen als ze hier nog geen ervaring mee hebben. Als de hond bij de cliënt thuis is bezoekt KNGF de hond een aantal keer per jaar om ervoor te zorgen dat de hond goed verzorgd wordt en nog steeds fit genoeg is om het werk uit te voeren. De honden mogen uiteindelijk ook met pensioen, dit is uiterlijk op een leeftijd van 10 jaar maar als het eerder nodig is dan gaat de hond eerder met pensioen ongeacht wat de cliënt daarvan vindt. KNGF vindt het ontzettend belangrijk dat er goed voor hun honden wordt gezorgd en dat ze plezier blijven houden in hun werk.

De excursie

We betrokken rond half 1 vanaf het Androclus, gezellig met elkaar opgepropt in de auto's, onderweg naar Amstelveen. Eenmaal aangekomen in Amstelveen mochten we een kijkje nemen achter de schermen. De honden zitten in paartjes in een kennel en hebben de mogelijkheid om vanuit hun kennel naar buiten te gaan om hun behoefte te doen. Daarnaast zijn de kennels bedekt met rubberen matten om

ervoor te zorgen dat hun voetzolen niet dun worden. Er is dag en nacht bewaking zodat er niks gebeurt en als er wat gebeurt er iemand snel bij kan zijn. Het was duidelijk te merken dat het welzijn van de dieren ten alle tijden voorop staat.

Wij kregen ook een demonstratie van een hond in opleiding. Door middel van een parcours, nagebouwde scènes die ook in de praktijk voorkomen, kregen wij te zien hoe een hond omgaat met verschillende situaties. Dit zijn situaties die voor “normale” mensen de dagelijkse gang van zaken zijn maar voor mensen die bijvoorbeeld minder goed kunnen zien zijn dit

lastige situaties waarbij ze echt op de hond moeten kunnen vertrouwen. Denk bijvoorbeeld aan een wegversperring door een verbouwing of oversteken bij een druk kruispunt maar ook aan dingen boven ooghoogte waar je tegenaan kunt lopen. Het was erg bijzonder om te zien hoe een dier, een mens, zo goed kan ondersteunen. Als afsluiter mochten we zelf nog ervaren hoe het is om geleid te worden door een “blindengeleidehond”. Door middel van een zogenaamde belevingsband werden we meegenomen door virtuele geleidehond Nova door het drukke Amsterdam. Je loopt daarbij op een loopband met een speciale VR-bril op en een geleidehondenbeugel (zie figuur 1). Als je loopt beweegt de loopband verschillende kanten op zodat je echt het gevoel krijgt dat je wordt meegenomen door Nova. De beelden van de bril wisselen af tussen wat je zou zien als ziende persoon en wat je als slechtziende zou ervaren. Door deze belevingsband kregen we de ultieme ervaring. Na de belevingsband mochten we nog even bijkomen met een drankje en wat lekkers voordat we weer huiswaarts keerde naar Utrecht.

Kortom: het was een ontzettend leerzame en bovendien leuke ervaring die zeker voor herhaling vatbaar is!

Figuur 1: De belevingsband

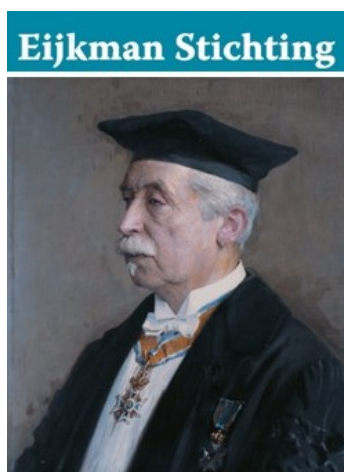

Het Symposium

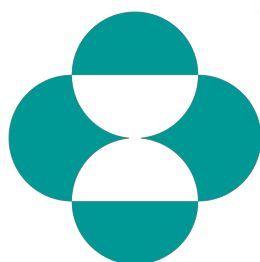
31 mei 2023 zal het jaarlijkse symposium van Hygieia weer plaatsvinden. De Symposiumcommissie is hard bezig geweest achter de schermen om een leuke en leerzame dag te organiseren. Met trots kondigen wij dan ook het onderwerp van het symposium van dit jaar aan: **“In ramp en tegenspoed”** o.d.z. ‘Hoe overleef ik samen met mijn beestjes een ramp?’ Gedurende de middag en avond zullen vier sprekers komen vertellen over alles wat met natuurrampen en dieren te maken heeft. Wat doen we met de dieren als er een dijk doorbreekt en hoe gaat de natuur om met kernrampen? Dit zijn een paar vragen die behandeld zullen worden. Meer informatie over de sprekers en diens onderwerpen nog volgen via onze instagram: @studievereniginghygieia, maar het belooft een interessante dag te worden.

Dit magazine is medemogelijk gemaakt door onze partners

KDS

MSD
Animal Health

Goedkoop printen en inbinden

Online je documenten printen, inbinden en verzenden vanaf 1 exemplaar.

Eigen productie

Daardoor kunnen wij de kwaliteit en productietijd garanderen

Snelle levering

Standaard binnen 24 uur geproduceerd

TrustScore van 9,4

Klanten beoordelen ons met een 9,4 op Trustpilot

Lage prijs

Iedere handeling is geoptimaliseerd voor een lage prijs

Gratis
papiermonsters
aanvragen?
Ga naar
printenbind.nl

